

Plenaire Zitting – 2023 – Séance plénière

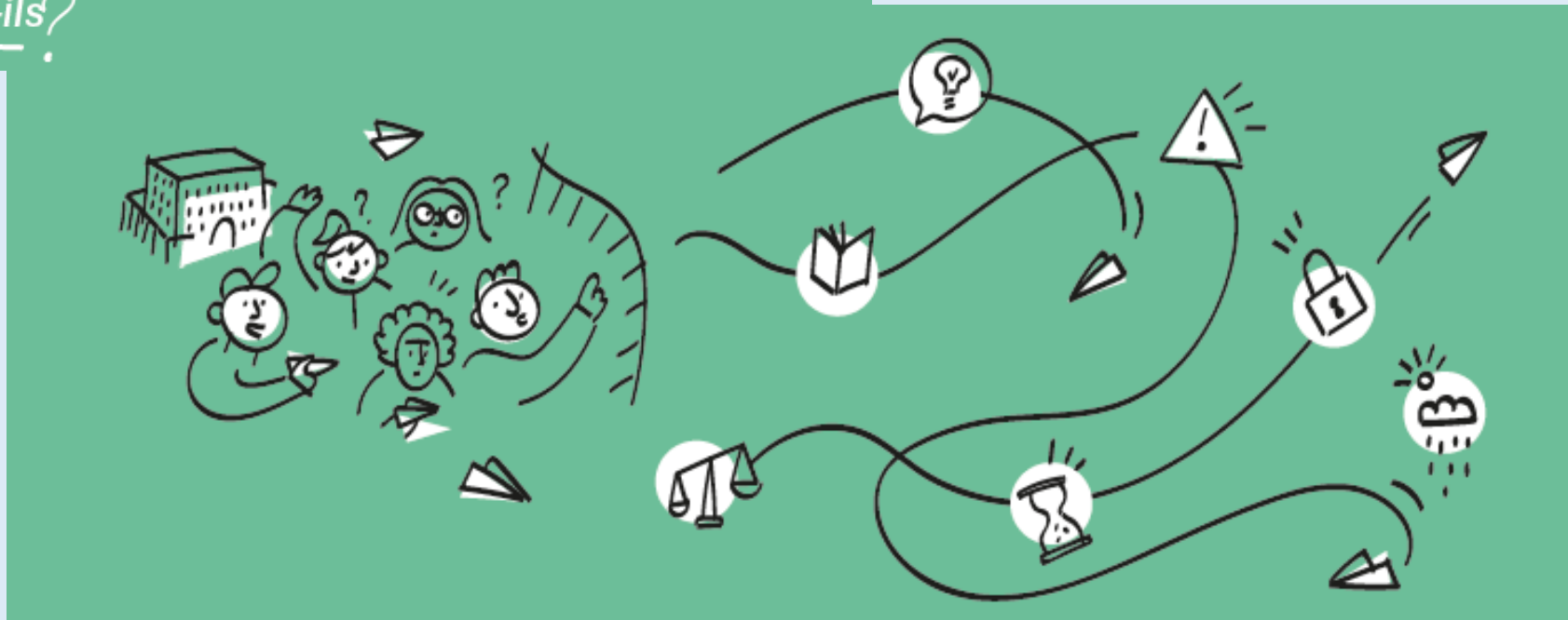

Studie 'Kinderen geplaatst in een GI/IPPJ'

Etude 'Enfant placés en IPPJ/GI'

Les enfants placés en Institution publique de protection de la jeunesse ou en Gemeenschapsinstelling et leurs droits.

Qu'en pensent-ils?

Kinderen geplaatst in een Gemeenschapsinstelling of in een Institution publique de protection de la jeunesse en hun rechten.

Wat denken zij hierover?

Méthodologie Participatie - Participation

- Sensibiliser et informer
  - Échanger
    - Comité de pilotage
    - Administrations compétentes
    - Directeurs d'IPPJ/GI
    - Jeunes
    - Experts internationaux
  - Adapter
    - Méthodologie
    - Questionnaire
- Sensibiliseren en informeren
  - Uitwisselen
    - Stuurgroep
    - Bevoegde administraties
    - Directies GI/IPPJ
    - Jongeren
    - Internationale experts
  - Aanpassen
    - Methodologie
    - Vragenlijst

Méthodologie

Participatie jongeren– Participation des jeunes

Groupes de discussions préliminaires

3 groupes – 3 IPPJ/GI - 18 jeunes

QUI ?

- Âge : 13-19 ans
- Filles et garçons
- Institutions ouvertes et fermées
- Communauté FR et NL
- Variété de raisons de placement

Preliminaire discussiegroepen

3 groepen – 3 GI/IPPJ - 18 jongeren

WIE

- Leeftijd : 13-19 jaar
- Meisjes en jongens
- Open en gesloten instellingen
- NL en FR Gemeenschap
- Uiteenlopende redenen voor de plaatsing

Méthodologie

Participatie jongeren– Participation des jeunes

Groupes de discussions préliminaires

Associer les jeunes en tant qu'experts de leur situation dans le développement du questionnaire

- Identifier les thématiques des droits de l'enfant qu'ils souhaitent voir abordées
- Inclure / adapter les questions du questionnaire

Preliminaire discussiegroepen

Jongeren, als deskundigen over hun situatie, betrekken bij de ontwikkeling van de vragenlijst

- Bepalen welke kinderrechtentema's zij besproken willen zien
- Vragen in de vragenlijst opnemen / aanpassen

Méthodologie

Participatie jongeren – Participation des jeunes

Groupes de discussions préliminaires

Résultats :

69 questions concernant 15 différentes thématiques

- 36 questions validées
- 15 questions ajoutées
- 18 questions non-intégrées

Preliminaire discussiegroepen

Resultaten :

69 vragen over 15 verschillende onderwerpen

- 36 vragen bevestigd
- 15 vragen toegevoegd
- 18 vragen niet opgenomen

Méthodologie

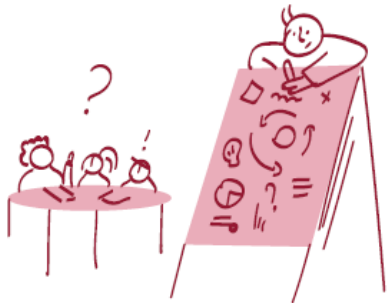
Participatie jongeren – Participation des jeunes

Feedback Groupes de discussions préliminaires

Informer les jeunes des changements apportés au questionnaire suite à leur contribution

Feedback Préliminaire discussiegroepen

De jongeren informeren over de wijzigingen die aan de vragenlijst zijn ingevoerd naar aanleiding van hun bijdragen

Méthodologie

Participatie jongeren – Participation des jeunes

Sanction

As-tu été écouté avant que la sanction de placement en IPPJ ne tombe ?

Est-ce que l'on ta suffisamment expliqué la sanction de placement en l'IPPJ ?

Est-ce que la sanction de placement en IPPJ était proportionnée ? - « Juste »

Est-ce que la sanction reçue dans l'IPPJ était proportionnée ?

Est-ce que l'on ta suffisamment expliqué la sanction reçue dans l'IPPJ ?

As-tu été écouté avant que la sanction dans l'IPPJ (écartement, isolement ou autre) ne tombe ?

Fransais

Q20: Dans quelle mesure es-tu d'accord avec les affirmations suivantes ? Mon juge de la jeunesse...

Q20/0: ...m'a réellement écouté et pris en considération. ✓

- Tout à fait d'accord
- D'accord
- Pas d'accord
- Pas d'accord du tout

Q20/1: ...m'a donné des informations claires et compréhensibles. ✓

- Tout à fait d'accord
- D'accord
- Pas d'accord
- Pas d'accord du tout

Q20/2: ...a pris une décision que je trouve juste. *New!*

- Tout à fait d'accord
- D'accord
- Pas d'accord
- Pas d'accord du tout

IPPJ_GI_pretest

Fransais

Q54: Si oui, à quel point es-tu d'accord ou non avec les affirmations suivantes :

Q54/0: Je trouvais la décision de me placer en isolement « juste ». ✓

- Tout à fait d'accord
- D'accord
- Pas d'accord
- Pas d'accord du tout

Q54/1: On m'a suffisamment expliqué pourquoi j'ai été mis en isolement. *New!*

- Tout à fait d'accord
- D'accord
- Pas d'accord
- Pas d'accord du tout

Studie "Rechten van jongeren geplaatst in een Gemeenschapsinstelling."

339 jongeren hebben deelgenomen

s jeunes

Feedback à tou

Feedback gér préliminaires

BEDANKT!

Hartelijk dank voor jullie recente deelname aan ons onderzoek! In totaal hebben 339 jongeren geantwoord op onze vragenlijst. Jullie hebben zo jullie mening kunnen geven over het respect van jullie rechten.

Deze score geven jullie gemiddeld aan de maaltijden binnen de instelling

amers

reliminaires

3 op 4 jongeren vindt dat zijn advocaat echt naar hem heeft geluisterd

4 op 10 jongeren vindt dat zijn jeugdrechter echt naar hem heeft geluisterd

Alle kinderen en jongeren hebben gelijke rechten, jullie mening telt! De verzamelde gegevens zullen onder meer worden gecommuniceerd aan het Comité voor de Rechten van het Kind van de Verenigde Naties.

Mijn gezondheid vind ik

- Zeer goed (18.40%)
- Goed (44.40%)
- Redelijk (22.90%)
- Niet zo goed (14.30%)

6 jongeren op 10 zijn niet tevreden over hun leven

Zoals beloofd volgen hier de eerste resultaten. Let op, dit is slechts een klein deel van de cijfers en analyses. Voor meer informatie kan je begin 2019 terecht op onze website: www.ncrk.be.

66% van de jongeren zegt altijd of meestal vertrouwen in zichzelf te hebben

62% zegt dat hij in staat is zichzelf te behelpen wanneer hij een probleem heeft

54% denkt met (veel) vertrouwen aan zijn toekomst

Ik vind dat

Ik mijn rechten ken binnen de Gemeenschapsinstelling

De meeste leerkrachten echt luisteren naar wat ik te zeggen heb

1 op 2 jongeren is al gesanctioneerd geweest door een afzonderingsmaatregel.

37% onder hen vindt de sanctie gerechtvaardigd.

Groupe cible - Doelgroep

560 jeunes - jongeren

Vlaamse Gemeenschap

Communauté française

233

81

207

39

Methodologie

Récolte de données - Gegevensinzameling

Methodologie

Récolte de données - Gegevensinzameling

- Self-report
- Tablettes
- Fichiers audio et écrits
- Disponible en FR, NL et ANG
- CNDE + enseignant/éducateur présent
- 50 minutes
- 67 questions :
  - Enquêtes internationales
  - Adaptées à la situation spécifique du groupe cible

- Zelfrapportage
- Tablets
- Audio- en schriftelijke bestanden
- Beschikbaar in het FR, NL en ENG
- NCRK + leerkracht+opvoeder aanwezig
- 50 minuten
- 67 vragen:
  - Internationale enquêtes
  - Afgestemd op specifieke situatie doelgroep

Vragenlijst - Questionnaire

- Questions d'identification (âge, sexe, temps passé dans l'IPPJ/GI, etc.) = variables 'contextuelles'
- Questions provenant d'enquêtes (inter)nationales (HBSC, PISA, etc.) = base indicateurs nationaux ; phrasé quasi identique
- Questions spécifiques liées à la situation des enfants (ex. 'As-tu eu une visite de ta famille ces 30 derniers jours ?')
  - Inspirées d'enquêtes internationales
  - Proposées par :
    - les enfants lors des groupes de parole préliminaires
    - le Comité de pilotage sur base de l'expertise de ses membres
    - les directions des IPPJ/GI.
- Identificatievragen (leeftijd, geslacht, verblijfsduur in de GI/IPPJ, enz.) = achtergrondvariabelen
- Vragen uit (inter)nationale enquêtes (zoals HBSC, PISA enz.) = basis Nationale Kinderrechtenindicatoren ; quasi identieke formulering
- Specifieke vragen over de situatie van de kinderen (bv. 'Heb je bezoek gekregen van je familie de laatste 30 dagen?')
  - Geïnspireerd op internationale enquêtes
  - Voorgesteld door:
    - de kinderen in de preliminaire discussiegroepen
    - de Stuurgroep
    - de directies van de GI/IPPJ

Contextualisatie - Contextualisations

- Professionnels travaillant dans le secteur (chercheurs, acteurs de terrain, représentants des institutions, administrations compétentes,...)
- Confirmer, remettre en question ou expliquer les résultats
- Partie intégrante de l'étude
- Beroepsmensen uit de sector (onderzoekers, veldwerkers, vertegenwoordigers van de instellingen, bevoegde overheden, ...)
- Resultaten bevestigen, in vraag stellen of verklaren
- Maakt integraal deel uit van het onderzoek

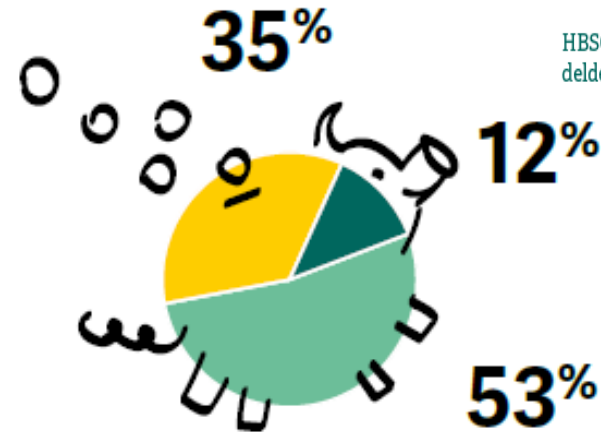
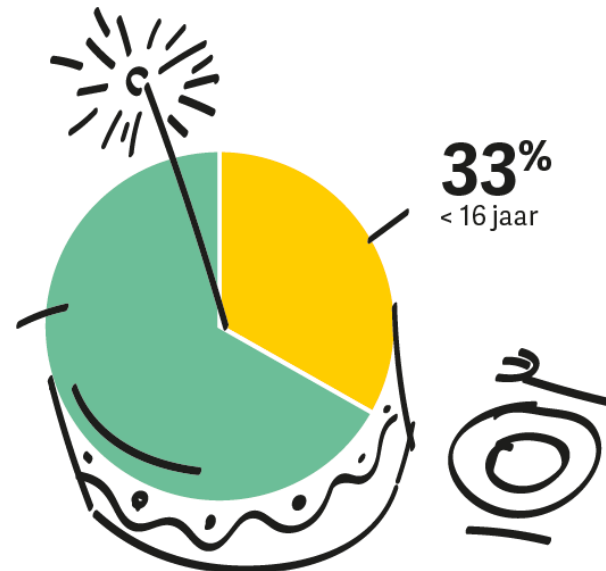
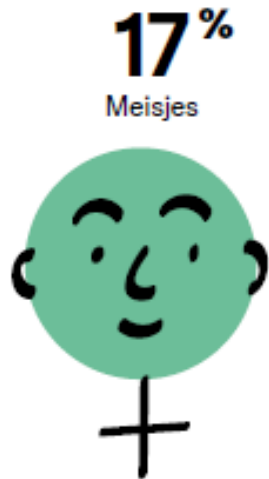
Ce n'est pas étonnant que les enfants qui possèdent un niveau d'aisance matérielle faible ont moins le sentiment d'être écoutés par la police. La question se pose réellement de savoir s'ils sont traités de la même manière. Quand on parle de maltraitance policière c'est souvent en relation avec des jeunes qui ont moins de ressources, j'ai l'impression que ceux venant d'une famille plus aisée sont mieux traités.

Chloé Zimmer - ASBL TADA, ToekomstAtelierDelAvenir

Steekproef - Échantillon

329 questionnaires - vragenlijsten

■ Hoog
■ Midden
■ Laag

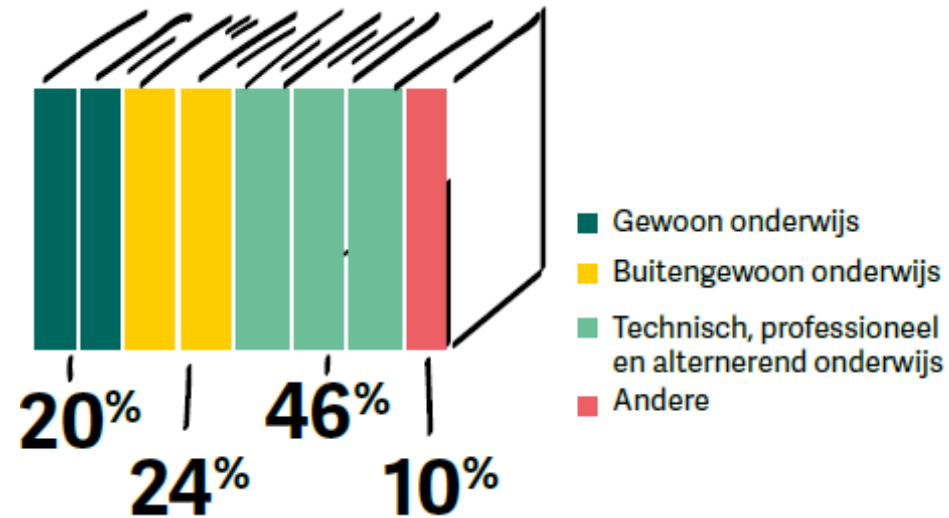
HBSC 2014 (Franse Gemeenschap): lage family affluence scale (21,1%); gemiddelde family affluence scale (46,6%); hoge family affluence scale (32,4%)*

Steekproef - Echantillon

329 questionnaires -vragenlijsten

- Gewoon onderwijs
- Buitengewoon onderwijs
- Technisch, professioneel en alternerend onderwijs
- Andere

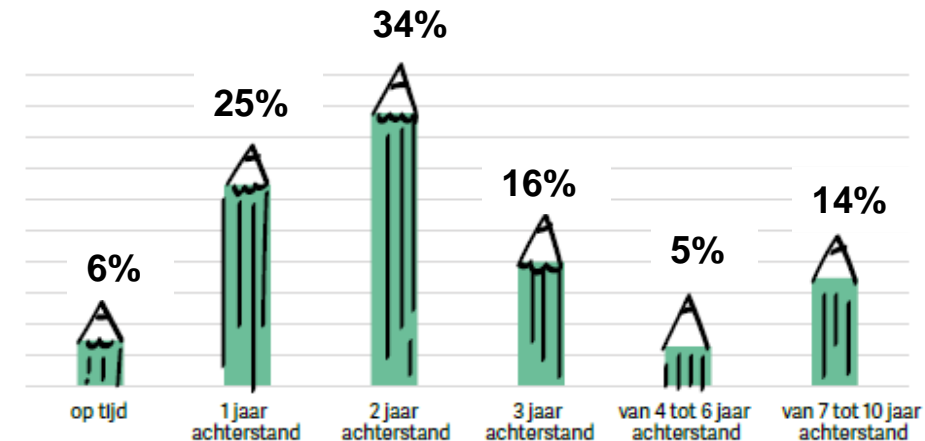
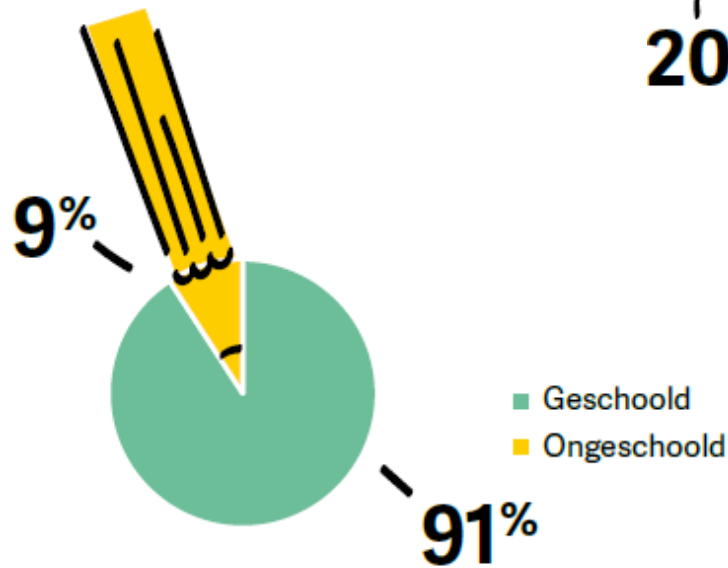

In het schooljaar 2019-2020 zat 5,5% van de kinderen in het lager onderwijs en 4,6% van de kinderen in het secundair onderwijs in de Vlaamse Gemeenschap in het buitengewoon onderwijs.

Bron: Vlaams onderwijs in cijfers 2019-2020 - Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming.

In het schooljaar 2017-2018 zat 5,2% van de kinderen in het lager onderwijs en 4,8% van de kinderen in het secundair onderwijs in de Franse Gemeenschap in het buitengewoon onderwijs.

Bron: Les indicateurs de l'enseignement 2019 - Fédération Wallonie-Bruxelles.

Guide de lecture - Leeswijzer

Experten aan het woord

De politie

De politie heeft echt naar mij geluisterd

De verantwoordelijkheden voor deze vraag waren de volgende: 'slechts eenmaal akkoord', 'soms akkoord' en 'slechts eenmaal akkoord'. De kinderen die de vraag hebben beantwoord met 'slechts eenmaal akkoord' of 'slechts eenmaal akkoord' werden beschouwd als kinderen die het gevoel hebben dat de politie naar hen geluisterd heeft.

De vraag werd alleen gesteld aan de kinderen die eerder hadden aangegeven dat zij in hun huidige situatie contact met de politie hadden gehad. Van die kinderen bleek meer dan de helft (58%) niet het gevoel dat de politie naar hen geluisterd heeft.

Taalkijk gezinsleden die verzameld werden in het Belgische hulk in de Franse Gemeenschap van het Europese project 'Twelve' draaien rond de vaststelling van gezinsleden met betrekking tot de politie. Volgens het projectverloop is een belangrijke dimensie het gebruik van opleiding van de politiemensen inzake de rechten van minderjarigen.

De rechts van het kind in de procedure die leidt tot geluisterd in een GJ(P)P

Er is een heel groot verschil afhankelijk van het feit of de politiegang tot een jeugdschlichting behoort of niet. Het verhoor van een jongere verzet een specifieke vorming, en de politescholen zouden attent moeten worden gemaakt op deze nood.

Eric Janssens - Dierde adjunct van de procureur des Konings bij het parket van Wabbe-Brabant

De politie is een openbare dienst, wij zijn dus ook de politie van en voor de jongeren. De manier waarop de politie door de bevolking wordt gezien, wijst op een probleem. Er is een groot gebrek aan vertrouwen in de politie hoewel we ook door zijn voor de jongeren. De houding van de politie moet veranderen. Niet alleen de houding van de politie, maar ook de houding van jongeren ten opzichte van de politie en de manier waarop de media over de politie communiceren.

Jean-Luc Haertjens - Geschiedkundige Director, Politiezone Brussel-Noord

Er is een verschil tussen de politie die verhoort en vragen stelt - vandaar het belang van de aanwezigheid van de advocaat - en de politiegang die nu de hoorzitting luistert en soms zelfs advies verstrekt. De meeste politiegangleden in de jeugdschlichting zijn nu opgeleid. In zijn ervaring zijn het goede luisteraars. Het probleem is dat deze politiegangleden, die capabel zijn en hun werk goed doen, vervolgens meer dwingende maatregelen moeten nemen. De jongere kan dus een zekere ambivalentie hebben ten opzichte van de politie en zich verraden voelen.

Juan Veltrien - Advocaat jeugdrechts

Grafiek van de multivariate analyses

Multivariate analyse

Odds ratio van de multivariate logistische regressie die de relatie onderzoekt tussen de karakteristieken van de kinderen en het gevoel dat de politie naar hen/haar geluisterd heeft.

Interpretatie: Indien we de relevantie van de Odds ratio > 1,5 of < 0,5 in deze studie weergegeven, dan blijkt dat de verrijking in de GJ(P)P het wettelijk met minstens één van zijn ouders en het gevoelt relevante factoren zijn die een invloed zouden kunnen hebben op het gevoel dat de politie naar hen geluisterd heeft.

In vergelijking met de kinderen die minder dan één maand in de GJ(P)P verbleven, zouden kinderen die één tot zes maanden in de GJ(P)P verbleven minder vaak het gevoel hebben dat er naar hen werd geluisterd, terwijl kinderen die meer dan zes maanden in de GJ(P)P verbleven, vaker het gevoel zouden hebben dat er naar hen werd geluisterd. Anderzijds zouden kinderen die met minstens één van hun ouders wettelijk samen hebben en het gevoel hebben dat er naar hen werd geluisterd dan kinderen die niet met hun ouders wettelijk samen hebben, terwijl de jongere minder vaak het gevoel zouden hebben dat er naar hen werd geluisterd dan meisjes.

Het verbaast me niet dat jonge mensen met een hoger niveau van materieel comfort zich vaker gehoord voelen door de politie. Deze jongeren hebben waarschijnlijk meer kans om deel te nemen aan debatten en om hun mening te geven. Misschien zijn ze minder bang voor politiecontacten.

Jean-Luc Haertjens - Geschiedkundige Director, Politiezone Brussel-Noord

Jongeren die het materieel minder goed stellen hebben vaak meer moeite om zich uit te drukken of zelfs om de vragen van de politie te begrijpen. Naar mijn mening heeft dit meer te maken met de toegang tot onderwijs en scholing dan met de socio-economische status van de jongere.

Juan Veltrien - Advocaat jeugdrechts

Infografie van de algemene statistiek

Bijkomstige informatie:

Wetswijziging

Meer informatie

Andere studies

Vraag toegevoegd door de kinderen

Kinderen aan het woord

Inhoud publicatie – Contenu publication

- Description de la réglementation et du contexte institutionnel en Belgique et des règles applicables au niveau international, avec des références aux recommandations du Comité des droits de l'enfant
- Les droits des enfants dans la procédure menant au placement en IPPJ/GI
  - Le droit à la participation effective dans la procédure (police, avocat, juge de la jeunesse)
  - Le droit à l'assistance juridique
  - Le droit à l'assistance d'un interprète
- Les droits des enfants à l'intérieur de l'IPPJ/GI
  - Introduction: la connaissance de ses droits
  - Bien-être
  - Le droit aux contacts avec sa famille
  - Le droit à la participation à l'intérieur de l'IPPJ/GI
  - Le droit à la liberté de pensée, de conscience et de religion
  - Le droit à la protection contre toutes les formes de violence
  - Le droit à la santé
  - Le droit de plainte pour non-respect des droits au sein de l'IPPJ/GI
  - Les sanctions : la mise à l'écart du groupe
  - L'isolement
- Beschrijving van de Belgische regelgevende en institutionele context en de toepasselijke internationale regels met verwijzingen naar de aanbevelingen van het VN-Kinderrechtencomité
- De rechten van het kind in de procedure die leidt tot plaatsing in een GI/IPPJ
  - Het recht op daadwerkelijke participatie in de procedure (politie, advocaat, jeugdrechter)
  - Het recht op juridische bijstand
  - Het recht op bijstand van een tolk
- De rechten van het kind binnen de GI/IPPJ
  - Inleiding: zijn rechten kennen
  - Welzijn
  - Het recht op contact met de familie
  - Het recht op participatie binnen de GI/IPPJ
  - Het recht op vrijheid van gedachte, geweten en godsdienst
  - Het recht op bescherming tegen alle vormen van geweld
  - Het recht op gezondheid
  - Het recht om klacht in te dienen wegens niet-naleving van de rechten binnen de GI/IPPJ
  - De sancties: afzondering
  - Isolatie

Résultats - Resultaten

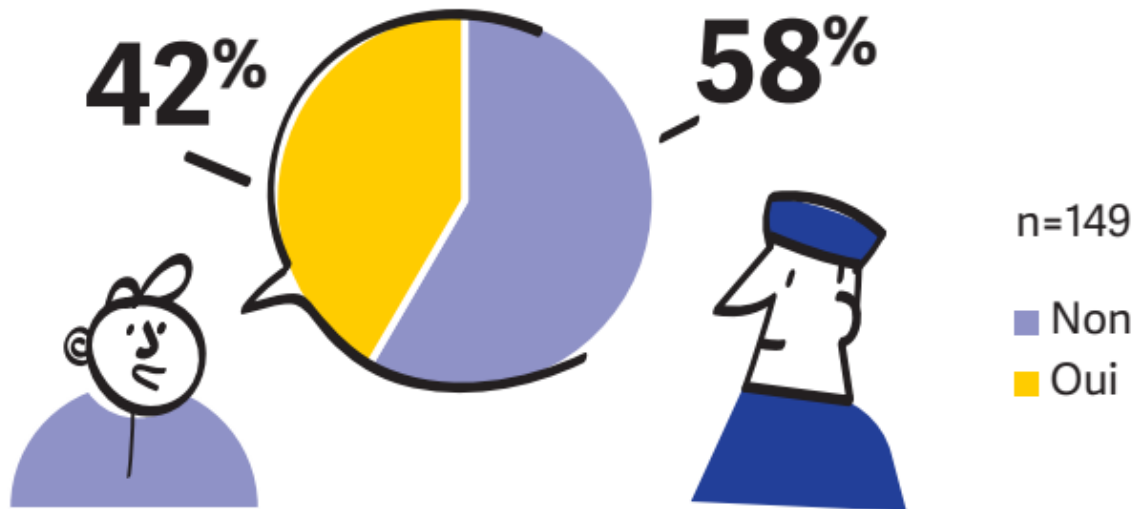
**Les droits des enfants dans la
procédure menant au
placement en IPPJ/GI**

**De rechten van het kind in de
procedure die leidt tot
plaatsing in een GI/IPPJ**

La Police – De Politie

La police m'a réellement écouté(e)

Il faut différencier entre le fait de 'ne pas s'être senti écouté' et 'ne pas avoir entendu ce qu'on avait envie d'entendre'.

Jean-Luc Haentjes – Direction Judiciaire de la Zone de Police Bruxelles Nord

Ce n'est pas étonnant que les enfants qui possèdent un niveau d'aisance matérielle faible ont moins le sentiment d'être écoutés par la police. La question se pose réellement de savoir s'ils sont traités de la même manière. Quand on parle de maltraitance policière c'est souvent en relation avec des jeunes qui ont moins de ressources, j'ai l'impression que ceux venant d'une famille plus aisée sont mieux traités.

Chloé Zimmer – ASBL TADA, ToekomstAtelierDelAvenir

L'avocat – De advocaat

Door de specialisaties van de jeugdadvocaat wordt er effectief op maat van de jongeren met hen gesproken en wordt het gerechtelijk apparaat veel toegankelijker gemaakt.

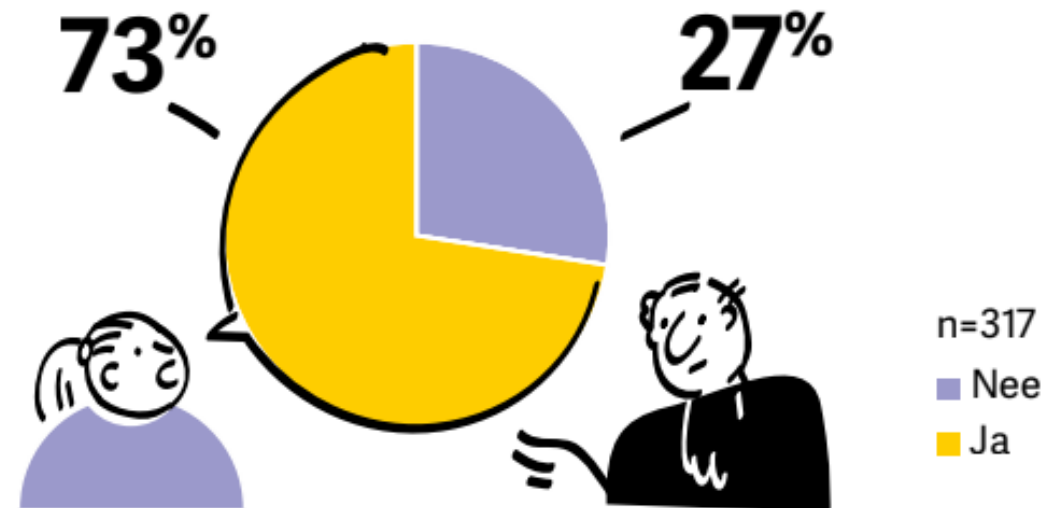
Inge Schoevaerts – Commissie van Toezicht Kinderrechtencommissariaat

Luisteren naar het kind is cruciaal en dit is iets wat advocaten niet leren in hun opleiding. Dat is een echt probleem. Actief luisteren naar de jongere is erg belangrijk omdat hij veel te zeggen heeft en soms laten we hem dit niet uitspreken, maar spreken we voor hem. Als je goed luistert, bekom je informatie van de jongere die soms zeer moeilijk te krijgen is.

Juan Verlinden – Advocaat jeugdrecht

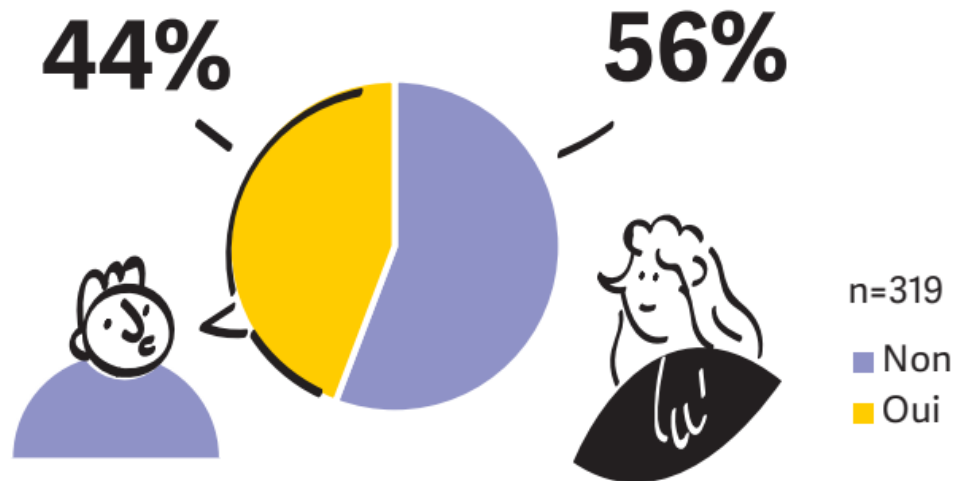

Mijn advocaat heeft echt naar mij geluisterd

De jeugdrechter – Le/la juge de la jeunesse

Mon/ma juge de la jeunesse m'a réellement écouté(e)

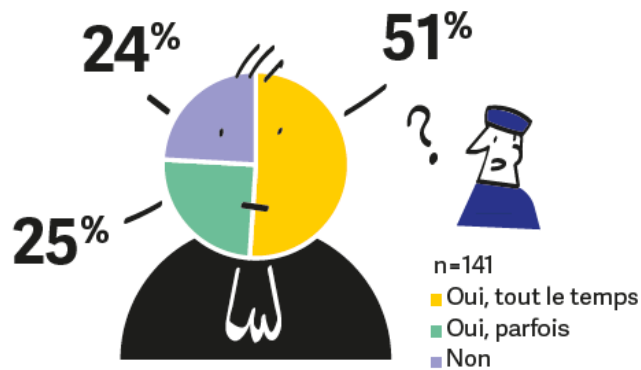

Il y a une grande différence entre 'entendre' et 'écouter' et c'est ce que j'essaie d'expliquer au jeune. Bien sûr, les enfants ont besoin d'être entendus, c'est le plus important, et je pense que cela se passe de façon consistante. En tant que juge de la jeunesse, vous devez connaître le point de vue de l'enfant. Ce n'est pas la même chose qu'écouter dans le sens où vous suivez l'opinion/le souhait du jeune. J'écoute, dans le sens où je prête attention au point de vue du jeune. L'opinion de l'enfant est un élément très important dans la décision de placer ou non un jeune, mais il existe d'autres facteurs qui - dans l'intérêt supérieur de l'enfant - pèsent également dans cette décision. Cette nuance doit être expliquée au jeune.

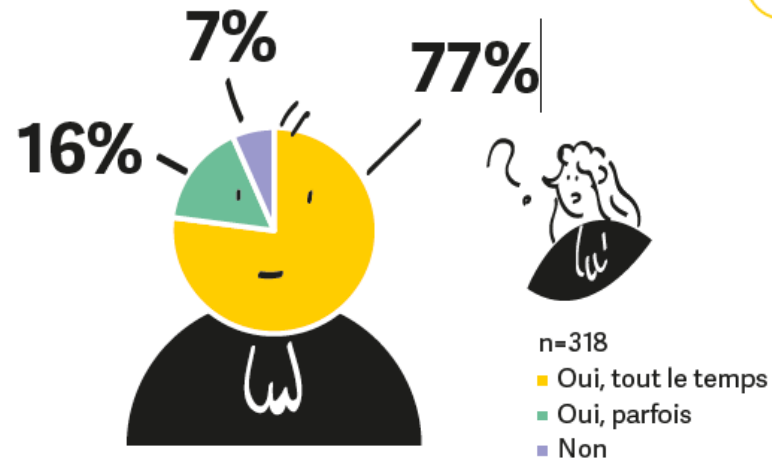
Liesbet Bex – Juge de la jeunesse

Présence de l'avocat – Aanwezigheid van de advocaat

Un/une avocat(e) était présent(e) lors de ton/tes audition(s) par les services de police ?

Un(e) avocat(e) était présent(e) lors de ton/tes audition(s) avec le juge de la jeunesse ?

Les chiffres correspondant aux réponses à cette question m'étonnent fortement. La réponse devrait être 'oui' à 100%, sinon l'audition par la police ne peut pas avoir lieu ou serait entachée d'illégalité. Plusieurs facteurs pourraient éclairer ces chiffres. Premièrement, peut-être que l'avocat personnel du jeune n'était pas présent (pour différentes raisons) et qu'un avocat de la permanence Salduz est venu. Ce dernier avocat n'est souvent pas spécialiste en la matière, ne connaît pas le dossier du jeune et n'intervient donc que peu ou pas. La relation de confiance avec son avocat est très importante. Troisièmement, lors de l'audition par la police, le jeune est tellement pris émotionnellement qu'il peut arriver qu'il ne se souvienne pas de la présence de l'avocat.

Juan Verlinden – Avocat en droit de la jeunesse

Tolken - Interprètes

'Ik had geen tolk nodig, maar je verstaat de taal van de rechters en advocaten helemaal niet.'

Résultats - Resultaten

Les droits des enfants à l'intérieur de l'IPPJ/GI

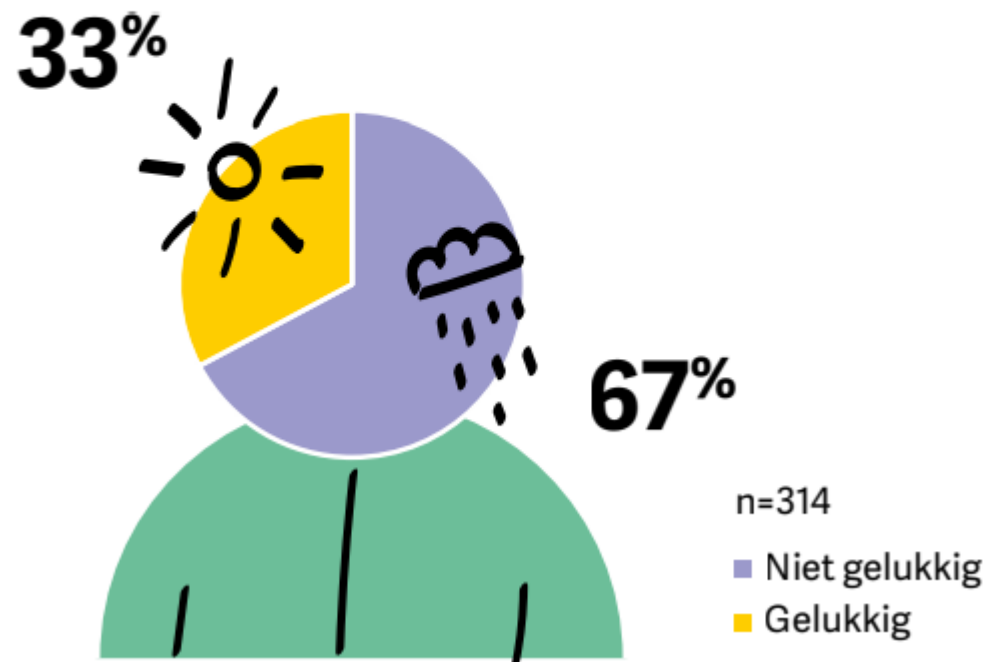
De rechten van het kind binnen de GI/IPPJ

Bien-être – Welzijn

Bonheur - Geluk

**Over het algemeen beschouwd,
hoe voel je je nu?**

De jongere ondersteunen om een kwaliteitsvol leven uit te bouwen, jongeren gelukkig maken is in geen enkel begeleidingstraject een doel op zich of wordt toch nooit zo in algemene termen benoemd. Huisvesting moet in orde zijn, de jongere moet leren omgaan met een budget, moet voldoende naar school gaan, enz. Dit zijn de meetbare zaken, maar de onzichtbare zaken zoals gelukkig zijn, je verbonden voelen, dromen hebben om naar toe te werken, tevreden zijn met je leven, jezelf en je vrienden, het gevoel hebben ertoe te doen en deel uit te maken van de samenleving ... zouden meer aan bod mogen komen. Dat zijn de dingen die we allemaal nastreven. Jongeren zijn daar niet anders in. Al de andere 'doelen' van de hulpverlening zijn slechts mogelijke tussenstapjes om dichterbij de buurt te komen van die achterliggende doelen. Als we de echte doelen onbesproken laten en de tussenstap verabsoluteren tot de enige mogelijke weg om die te bereiken... dan zal het niet werken. Dat is ook allesbehalve participatief.

Roel Reubens – Cachet vzw

Bien-être – Welzijn

Confiance en soi - zelfvertrouwen

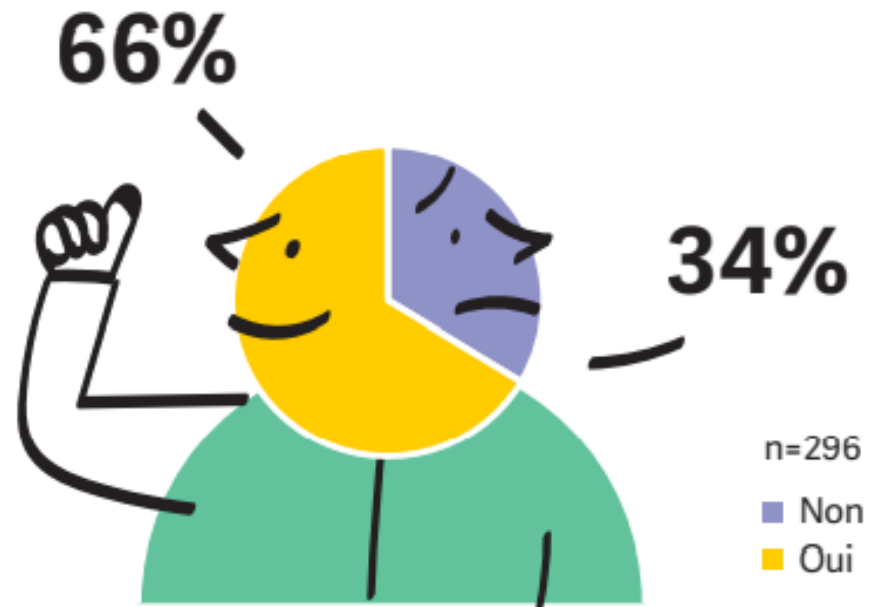
Beaucoup de jeunes ont un passé de débrouillardise, de vie dans la rue. Certains y ont construit toute une identité, un statut au sein de leur groupe, qui leur donne suffisamment de confiance en eux. On voit aussi qu'ils ont beaucoup de compétences au sein de ce monde de criminalité, par exemple des capacités de leadership, bien qu'ils les utilisent de manière négative. En ce sens, il n'est pas surprenant qu'ils développent beaucoup de confiance en eux.

Ben Veltjen – Responsable de campus au Campus de Hutten,
Gemeenschapsinstelling De Kempen

Je ne trouve pas illogique que les filles obtiennent généralement des 'scores plus bas' dans les questions concernant le bien-être. La problématique menant à leur placement est souvent différente, car elles vivent souvent des problèmes plus profonds. Elles sont donc plus fréquemment placées parce qu'elles sont victimes de certain(e)s comportements/situations.

Geert Bots – Directeur général Gemeenschapsinstelling De Kempen

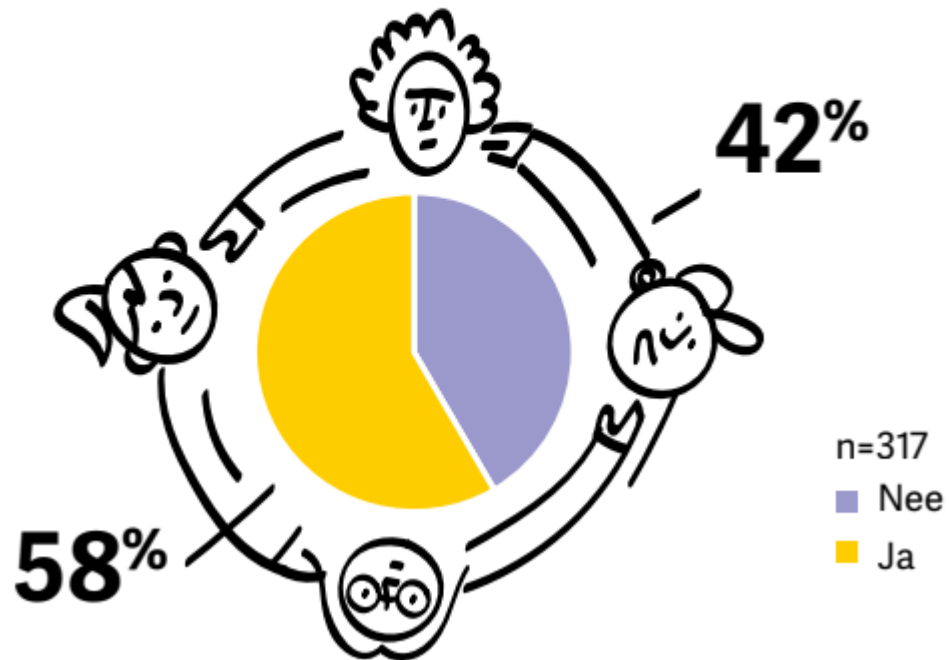
Généralement, as-tu confiance en toi ?

Bien-être – Welzijn

Se faire des amis – vrienden maken

 De GI/IPPJ is een plaats waar ik makkelijk vrienden maak.

Vriendschappen maken binnen de instelling zien wij niet als een protectieve factor, we proberen het dus niet te stimuleren. We zouden er wel wat opener over kunnen zijn, mooie verhalen zien we ook wel gebeuren.

Ben Veltjen - Campusverantwoordelijke Campus de Hutten, Gemeenschapsinstelling De Kempen

Participation – Participatie

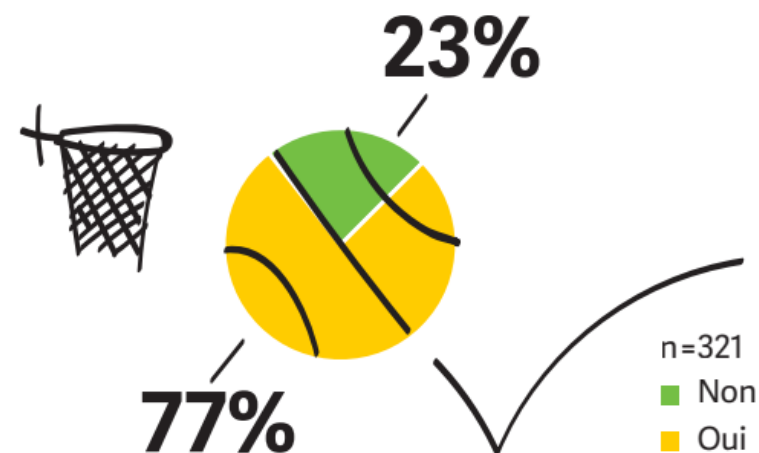
Le choix des activités - De keuze van de activiteiten

Le bon fonctionnement des structures résidentielles nécessite de poser des balises et un cadre organisationnel, en programmant des activités visant à rencontrer des objectifs de travail spécifiques. Un chiffre de satisfaction de 77 % peut paraître étonnamment positif, mais tant mieux, cela signifie peut-être que les jeunes adhèrent au programme qui est mis en place en leur faveur, et c'est plutôt encourageant.

Nathalie Monquignon – Directrice de la coordination
et de l'inspection des IPPJ et des EMA

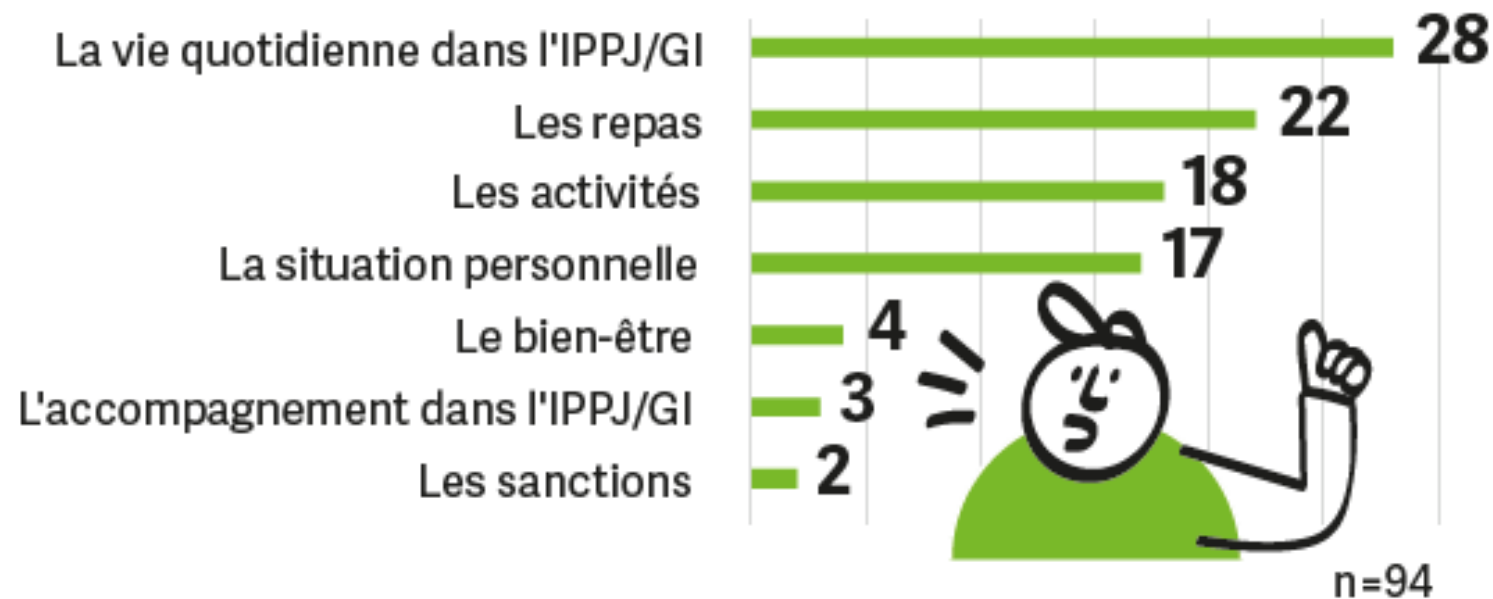
As-tu ton mot à dire dans le choix des activités dans l'IPPJ/GI?

Participation – Participatie

Autres sujets- Andere onderwerpen

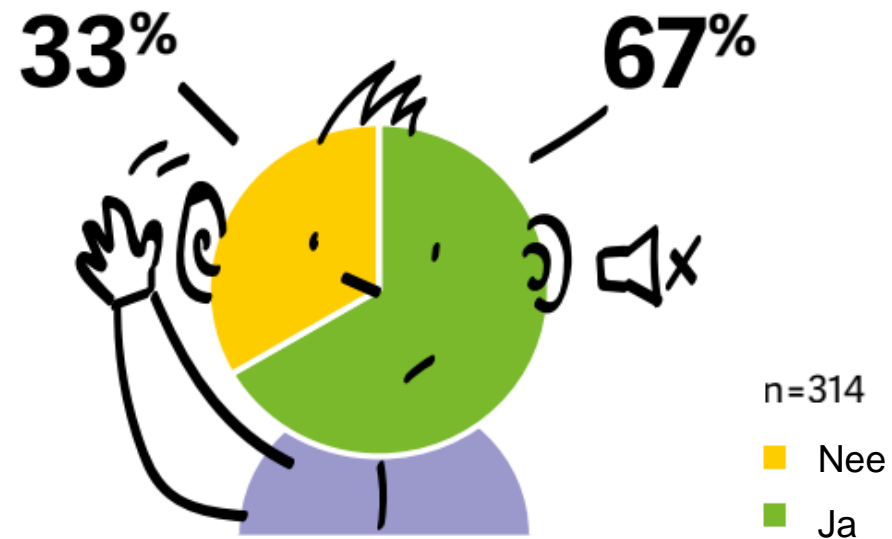
Sur quels autres sujets aimerais-tu avoir ton mot à dire ?

Participation – Participatie

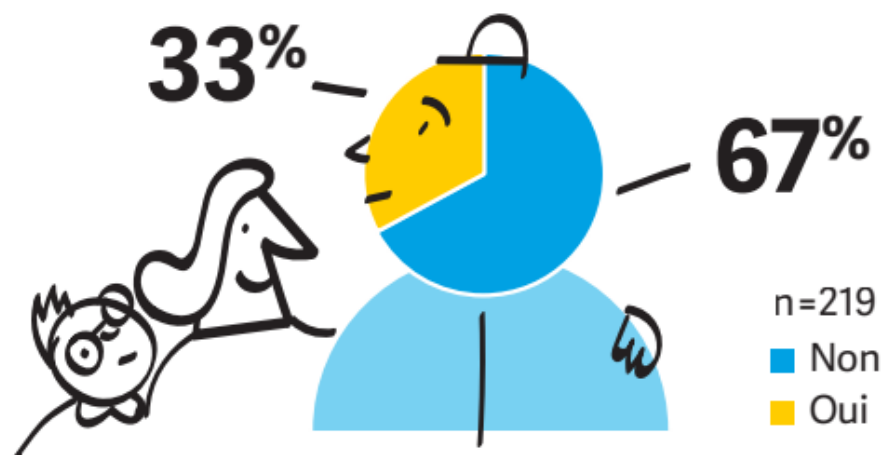
Le sentiment d'être écouté - Het gevoel dat er naar hen wordt geluisterd

Wanneer je je mening geeft, heb je dan de indruk dat er naar jou wordt geluisterd?

Les visites familiales - Familiebezoeken

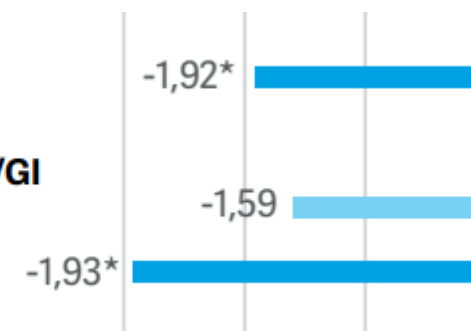
 Avoir au moins une visite de sa famille par semaine

Pour mes parents, [venir en visite] c'est difficile financièrement, c'est loin de chez moi ici.

REF : < 16 ans:
≥ 16 ans

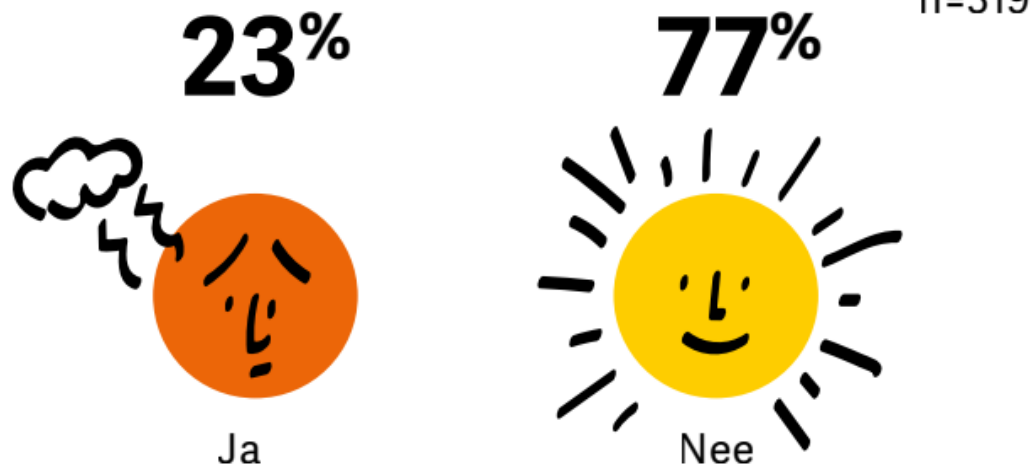
REF : < 1 mois dans l'IPPJ/GI
1 à 6 mois dans l'IPPJ/GI
> 6 mois dans l'IPPJ/GI

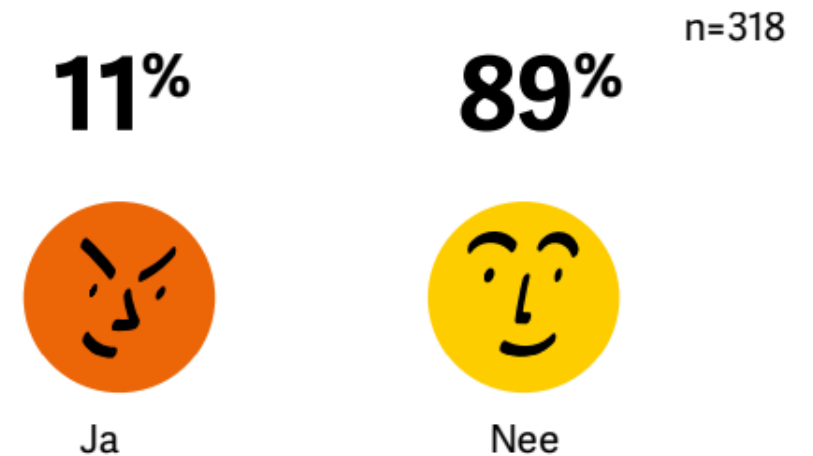

Le harcèlement - Pesten

Slachtoffer van pesten

Dader van pesten

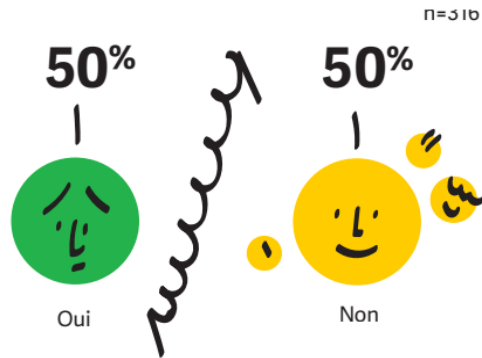
HBSC 2018 : 5,5% van de kinderen wordt beschouwd als slachtoffer van pesten.

Les sanctions : la mise à l'écart du groupe

De sancties: afzondering

Dans le cadre de ton placement actuel, as-tu déjà été sanctionné(e) par une mise à l'écart du groupe?

n=316

 Je trouvais la décision de me mettre à l'écart du groupe 'juste'

Nous surveillons nous-mêmes beaucoup les mises à l'écart du groupe (statistiquement). Ici aussi, l'explication donnée à la raison pour la mise à l'écart est cruciale et peut-être qu'on y accorde trop peu de temps. Peut-être que les jeunes peuvent aussi ressentir cette sanction comme une réaction excessive.

Geert Bots – Directeur général Gemeenschapsinstelling De Kempen

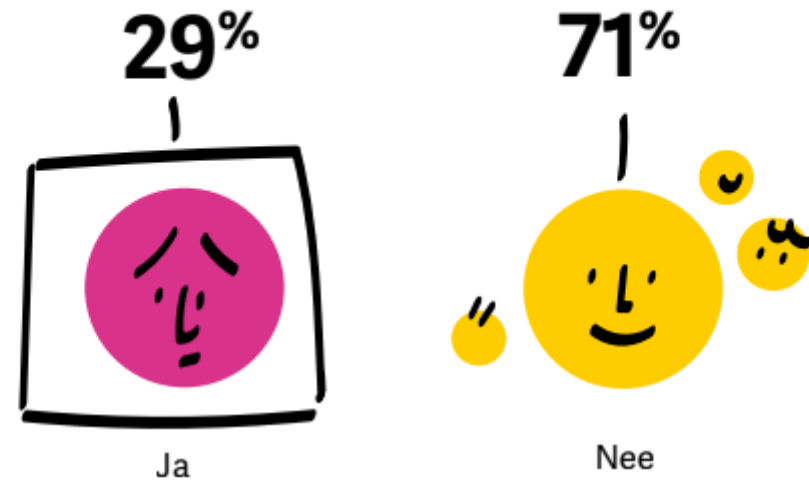
Isolatie - Isolement

Als wij overgaan tot isolatie is dit denk ik altijd het gevolg dat wij niet de juiste handvaten, niet de juiste aanpak hebben voor een jongere, dat we op dat moment niet het antwoord hebben. Op de één of andere manier is dit een teken van onmacht, het gaat dan om veiligheid. Vanaf het moment dat het veiligheidsaspect achterwege is gaan wij terug in gesprek met de jongere en dan volgt de sanctie, want de isolatie is eigenlijk geen sanctie.

Ben Veltjen – Campusverantwoordelijke Campus de Hutten,
GI De Kempen

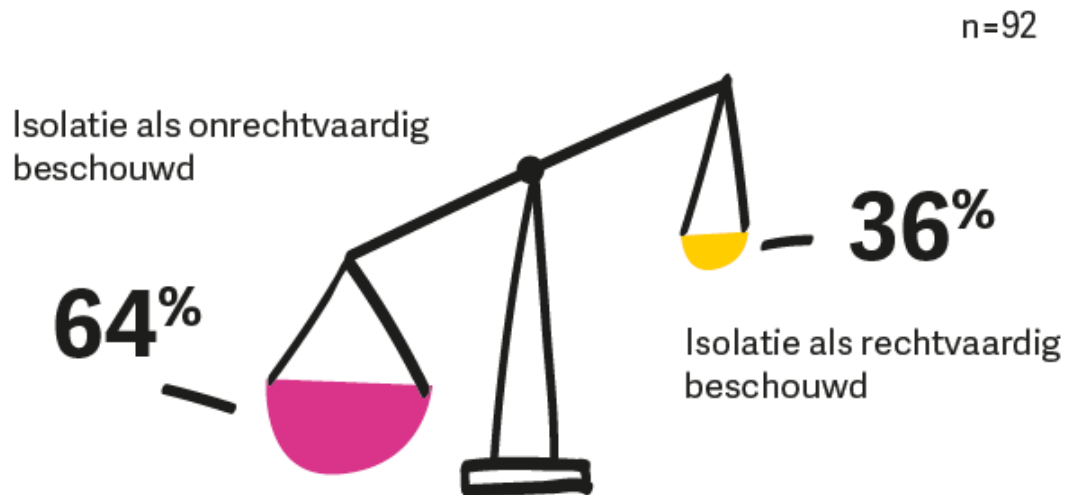
Ben je al in isolatie gezet gedurende je huidige plaatsing?

n=317

Isolatie - Isolement

 Ik vond de beslissing me in isolatie te zetten gerechtvaardigd

Vanaf het moment dat er een isolatieprocedure wordt toegepast, verschijnt deze in een crisismoment. Deze crisis zal een soort kristallisatie in de geest van de jongere teweegbrengen, misschien zal hij lang overwegen dat de maatregel ongegrond was. Het kost veel moeite om zich te realiseren dat er een bedreiging was voor zichzelf of voor anderen. Er is een belangrijke heropbouw nodig van de relatie tussen de jongere en de opvoeders.

Multidisciplinair team – IPPJ van Fraipont

Conclusions - Conclusies

- Rôle crucial d'une information et communication adaptée concernant tous les aspects du placement tant en ce qui concerne :
  - La procédure
  - La vie quotidienne dans l'IPPJ/GI
- Cruciale rol van aangepaste informatie en communicatie over alle aspecten van de plaatsing, zowel m.b.t. :
  - De procedure
  - Het dagelijkse leven in de GI/IPPJ

Conclusions - Conclusies

- Vulnérabilité des profils :

- Importance de la prévention visant l'amélioration des situations de vie pré-placement
- Attention particulière pour les filles nécessitant une approche encore plus adaptée

- Kwetsbare profielen:

- Belang van preventie om de leefsituatie vóór de plaatsing te verbeteren
- Speciale aandacht voor meisjes die een nog meer op maat gemaakte aanpak nodig hebben

Conclusions - Conclusies

- Sentiment d'être écouté dans la procédure judiciaire est relativement bas (surtout police et le juge de la jeunesse)
- Nécessité de nuancer le sentiment d'avoir été écouté et le fait que la requête du jeune ait été suivie
  - Indicateur que des améliorations pourraient être faites en termes de communication, visant à faire ressentir au jeune qu'il est écouté, que son avis compte
- Het gevoel dat bij de juridische procedure betrokken instanties naar hen luisteren, is relatief laag (vooral de politie en jeugdrechter)
- Onderscheid tussen gevoel dat er naar hen wordt geluisterd en het feit dat het verzoek van de jongere is ingewilligd
  - Aanwijzing dat de communicatie kan worden verbeterd, zodat de jongere het gevoel krijgt dat er naar hem wordt geluisterd en dat zijn mening telt

Conclusions - Conclusies

- Le bien-être :
  - Scores faibles (+- max 50 %)
  - Exceptions : confiance en soi et de capacité à trouver une solution en cas de problème
  - Les garçons ont un niveau de bien-être général plus élevé que les filles.
- Welzijn :
  - Lage scores (+- max 50%)
  - Uitzonderingen : zelfvertrouwen en het in staat zijn om zichzelf te behelpen
  - De jongens hebben een hoger niveau van algemeen welzijn dan de meisjes

Conclusions - Conclusies

- Les visites familiales :
  - Seul 1/3 reçoit au moins une visite par semaine de sa famille
  - Plus à risque de ne pas recevoir de visites :
    - les enfants présents depuis plus longtemps dans l'IPPJ/GI
    - les enfants plus âgés
  - Importance égale :
    - du maintien du lien durant le placement
    - d'assurer l'implication de la structure familiale dans la préparation de la période qui suit le placement (quand souhaitable)

→ Frein important au maintien du lien = L'éloignement des IPPJ/GI
- Familiebezoeken:
  - Slechts 1/3 krijgt ten minste één keer per week bezoek van zijn familie
  - Meer kans om geen bezoek van hun familie te krijgen :
    - kinderen die al langer in de GI/IPPJ verbleven
    - oudere kinderen
  - Even belangrijk te werken aan :
    - het behoud van de band tijdens de plaatsing
    - de betrokkenheid van de gezinsstructuur bij de voorbereiding van de periode na de plaatsing

→ De verwijdering van de GI/IPPJ is een groot obstakel voor het behoud van de band tijdens de plaatsing

Conclusions - Conclusies

- Le droit à la participation dans l'IPPJ/GI : sentiment d'être écouté assez élevé
  - Participation au choix des activités (considérant la structure rigide et le besoin d'organisation collective)
  - Sentiment d'être écoutés :
    - quand ils expriment leur opinion : 2/3
    - par les éducateurs et par la direction : 2/3
    - par les professeurs : 80%
  - Pour 1/2 des variables (générale et éducateurs) les enfants vivant avec au moins un de leurs parents en dehors de l'IPPJ/GI ont plus souvent le sentiment d'être écoutés
- Het recht op participatie in de GI/IPPJ : gevoel dat er naar hen wordt geluisterd vrij hoog
  - Inspraak in de keuze van de activiteiten (gezien de sterk gestructureerde organisatie van de instelling en de noodzaak aan organisatie van het leven in een gemeenschap)
  - Gevoel dat er naar hen wordt geluisterd :
    - wanneer zij hun mening geven : 2/3
    - door de opvoeders en de directie : 2/3
    - door de leerkrachten : 80%
  - Voor 1/2 de variabelen (algemeen en opvoeders) hadden de kinderen die met minstens één van hun ouders wonen buiten de instelling vaker het gevoel dat er naar hen werd geluisterd

Conclusions - Conclusies

- Le harcèlement :
  - 23% victime de harcèlement et 11% auteur de harcèlement
  - vs,. mesures dans le cadre de l'enseignement ordinaire (HBSC – 5,5% et 27%)
  - Les enfants présents depuis plus longtemps dans l'IPPJ/GI sont plus souvent victimes et auteurs de harcèlement.
- Pesten :
  - 23% is slachtoffer van pesten en 11% is dader van pesten
  - vs. metingen in het gewone onderwijs (HBSC – 5,5% et 27%)
  - De kinderen die al langer in de GI/IPPJ verblijven, zijn vaker slachtoffer of dader van pesten.

Conclusions - Conclusies

- Soutien psychologique :
  - > 1/2 n'a personne à qui parler
  - Accès psychologue ou psychiatre pas garantie pour 1/3 des enfants.
- L'isolement :
  - 1/3 a déjà été placé en isolement
  - Vs. Objectif d'application minimale
  - = mesure d'impuissance utilisée pour maintenir la sécurité.

→ Pouvoir se passer de la mesure d'isolement implique qu'il y ait suffisamment d'autres outils ou d'autres types d'infrastructure à disposition pour répondre adéquatement à la situation de crise qui se présente dans ces cas-là
- Psychologische bijstand :
  - >1/2 heeft niemand om mee te praten
  - Toegang tot een psycholoog of psychiater niet gewaarborgd voor 1/3 van de kinderen
- Isolatie :
  - 1/3 is al in isolatie geplaatst.
  - Vs. tendens om te streven naar een minimale toepassing
  - = maatregel die uit onmacht wordt genomen en wordt gebruikt om de veiligheid te handhaven.

→ Afzien van de isolatiemaatregel impliceert dat er voldoende andere instrumenten of andere infrastructures beschikbaar zijn om adequaat te kunnen reageren op de crisissituatie die zich in deze gevallen voordoet

Le mot de la fin - Slotwoord

- Les chiffres sont un outil de monitoring précieux ayant le potentiel d'informer et d'influencer les politiques publiques
- Outil servant à sous-tendre et renforcer les initiatives de plaidoyer et pouvant mener à la révision ou à la confirmation de politiques et mesures existantes ou encore au développement de nouvelles actions en faveur de ces enfants et de leurs droits.
- De cijfers vormen een waardevol monitoringsinstrument met het potentieel om te informeren en het overheidsbeleid te beïnvloeden.
- Praktisch instrument ter ondersteuning en versterking van initiatieven die kunnen leiden tot de herziening of bevestiging van de bestaande beleidslijnen en bestaande maatregelen, of de ontwikkeling van nieuwe acties ten gunste van deze kinderen en hun rechten.